

τοῦ παρόντος, καὶ τὰ δποῖα ἥδη διευκρινίζει ὅτι ἀνήκουν κατὰ τὸ ἡμισυ εἰς τὸν κονιάδον μου Κωνσταντάκην. Δὲν κατορθώνω ὅμως, ἀτυχῶς, νὰ ἔξακριβώσω ποῖον ἦτο τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ.

Καὶ εἰς τὸ παρὸν ἔγγραφον διαστέλλονται τῆς γενναριᾶς τὰ ἐλαῖοδενδρα δποῦ ἔχομεν μὲ τὸν κουνιάδον μου (στίχ. 21). τὰ ἐλαῖοδενδρα τοῦ μουγγοῦ (στίχ. 22). τὰ ἐλαῖοδενδρα εἰς φυρόγεα (στίχ. 28). τὴν ἀγορὰν ἀπὸ γερμανοῦ ὅλα τὰ ἐλαῖοδενδρα (στίχ. 29). ἀπὸ τὰ ἐλαῖοδενδρα μὲ χωράφι εἰς σταυροπόδι (στίχ. 49), ἀποδεικνυομένου καὶ πάλιν ὅτι ἐν Σίφνῳ ἥδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ δένδρων χωριστὴ κυριότης ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ταῦτα ἦσαν πεφυτευμένα (βλέπε 9, 12, 26, 47).

Περὶ τοῦ σχολείου τῆς Σίφνου, ὑπὲρ τοῦ ὅποιου δὲ διαθέτης καταλείπει 250 γρόσια, καὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ βλέπε Κ. ΓΚΙΩΝ, *Ιστορία τῆς νήσου Σίφνου*, Σῦνος 1876, σελ. ί ἐπ. Τὸν αὐτὸν ἐπίσης βλέπε ἐν σελ. 53 ώς πρὸς τὸ σταυροπόδι τοῦ στίχου 27, ἐν τῇ αὐτῇ σελίδᾳ ώς πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ *Αρτεμῶνος* (καθὼς καὶ ἐν σελ. 140), ἐν τῇ σελίδῃ 140 ώς πρὸς τὴν *Καταβατὴν* τοῦ στίχου 28, ἥτις ἀπετέλει ἕδιον κοινὸν (σελ. 4 στ').

- 11 αὐτὴν παρ' ἐκείνων, ἐφ' οἷς κάγῳ αὐτοῖς ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ ἐν γνώσει ἔπιπταισα ἐπόμενως ζητήσας, καὶ μὲ τὴν θείαν μετάληψιν τῶν
- 12 ἀχρόαντων ἐφοδιασθεὶς μυστηρίων, οὗτοι θαρροήσας πρὸς τὴν σωματικὴν καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα μετέβην διόρθωσιν.
- 13 τὴν δποίαν παραγγέλλω διατασσόμενος, ἵνα, ἐὰν μὲ προσκαλέσῃ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν δ Κύ(ριο)ς, ἐπιστατῆ καὶ ἐξουσιάζῃ μὲ πλη-
- 14 ρεξουσιότητα πάντα κινητὰ τῶν ὑπαρχόντων μας καὶ ἀκίνητα, ἡ γυνή μου, ζωτροφοῦσα καὶ παιδεύοντα τὰ παιδία μας
- 15 ἐν νουθεσίᾳ καὶ παιδείᾳ Κ(υρί)ου, πατὴρ καὶ μήτηρ εἰς αὐτὰ φαινομένη, καὶ φρονίμως ἀναπληροῦσα τὸ ἐμὸν πᾶν ὑστέρημα.
- 16 καὶ αὐτὰ πάλιν πειθόμενα τὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτήν, ἐὰν θέλωσι τὴν εὐχήν μου, διπλὸν τὸ σέβας καὶ τὴν ὑπακοὴν
- 17 προσφέροντα ώσαν μητέρα τους καὶ πατέρα. ἡ δποία μήτηρ ἔχει λαβοῦσα τὴν ἀδειαν παρ' ἐμοῦ, διαν εὐτάκτως καὶ εὔπει-
- 18 θῶς πολιτεύονται τὰ παιδία, τὰ τὰ προκίσῃ, καὶ ὑπανδρεύσῃ μὲ τὴν εὐχήν μας, δίδουσα καθενὸς προῖκα τὴν διοριζομέ-
- 19 νην ἐνταῦθα, καὶ κατεστρωμένην κατ' ὄνομα ἐν τῇ παρούσῃ μου διατάξει. καὶ πρῶτον μὲν ξεχωρίζοντας ὡς πρῶτον παι-
- 20 δίον τὴν κόρην μου μαρίαν, τῆς ἀφίνω μὲ τὴν εὐχήν μου τὸ χωράφι εἰς τὸ φυργάνι, τὴν σκάλλαν τοῦ σιδεροῦ, τὸ χωράφι εἰς
- 21 τὰ μεγάλα χωράφια καὶ τὸ ἀμπέλιον τοῦ ἀγγέλου, τῆς γενναριᾶς τὰ ἔλαιοδενδρα δποῦ ἔχομεν μὲ τὸν κονυάδον μου κωνσταν-
- 22 τάκην, τὰ ἔλαιοδενδρα τοῦ μονυγκοῦ ἀγοραστὰ ἀπὸ τὸν ζαφείρην γριππάρην, τὴν καδενέταν, μαρίνια, καὶ μηλέκα μποτόνια
- 23 τὸ δὲ ἐναπολειφθὲν μάλαγμα, μαργαριτάρι καὶ ἀσημί τὰ τὸ μοιράζωνται ἐξίσου μὲ τὸν νίόν μου τὸν νικολάκην. ἔπι τῆς ἀφίνω
- 24 τὰ δύο ἀνώγεα δσπήτια τοῦ ἀγίου νικολάου, καὶ τὸ ἀντικρυνθὸν δποῦ ἀγόρασα ἀπὸ τὸν πνευματικὸν πα(πᾶ) γεώργιον ντεστονιάρον,

- 25 μὲ δσα σκεύη καὶ εῖδη ὅποῦ ἥθελεν εὑρεθῶσιν νὰ ἔχουν μέσα. ἀσπρα μονέδα γρό(σια): 1500 δεύτερον δὲ δίδω εὐχόμενος τῷ
- 26 νίῳ μον, τὸ χωράφιον τοῦ ἁγίου νικήτα, τοῦ μοίρα τὸ χωράφι μὲ ἄλλων καὶ θεμωνιὰν εἰς τὴν ἁγίαν μαρίναν, τὸ χωράφικι μὲ
- 27 μάνδραις καὶ περιστερεῶνα εἰς σταυροπόδι, τὸ ἀμπέλι τοῦ ἀρτεμόνος, ἐκ τοῦ δποίου ἀνεξόδως νὰ δίδῃ εἰς τὴν μ(ητέ)ρα του τέσσαρας
- 28 βαρέλλας κρασίον, τὴν ἀγορὰν τὴν καταβατῆς ἀπὸ τὸν σπεράντζαν, τὰ ἔλαιόδενδρα εἰς φυρόγεα, καὶ εἰς τὸν ἄγιον θεολόγον
- 29 τὴν ἀγορὰν ἀπὸ γερμανοῦ ὅλα τὰ ἔλαιόδενδρα, τὰ δύο τῆς λόζια δσπήτια καὶ τὸ ἔξω τοῦ κάστρου, καὶ τὸ τοῦ χαντακίου, μὲ δσα
- 30 εῖδη ἔχουσα μέσα, ἀσπρα γρό(σια): 1000 καὶ δσα ἀσπρα ἀκόμη ἥθελαν εὑρεθῶσι τῆς ὕδρας, κατὰ τὴν ρεσιβούταν ὅποῦ
- 31 κρατῶ εἰς χεῖρας μον τοῦ ἁγίου πρωτοπαπᾶ ὕδρας. τρίτον ἀφίνω εἰς ἔξουσίαν τῆς γυναικός μον τὴν ἀγορὰν πλατὺ καὶ γιαλ:
- 32 ἀπὸ λέρον, καὶ παντελεύθερα γρό(σια) 500 ὁς ἀγαπᾶ καὶ βούλεται νὰ τὰ κάμη. μετὰ ταῦτα ἀφίνω ὑπὲρ μνη-
- 33 μοσύνων, ἐλέους, καὶ ψυχικῆς βοηθείας τῆς πολυαμαρτήτου ψυχῆς μον γρό(σια) 1250 ἐκ τῶν δποίων τὰ μὲν 250 ἀφίνω εἰς
- 34 τὸ τῆς σίφρου σχολεῖον, καὶ θέλω νὰ εἴναι ἐπάνω εἰς τὸ κοινὸν ἀδιάσειστα, καὶ οἱ κατὰ καιρὸν τῆς σχολῆς ἐπίτροποι νὰ λαμβάνουν

[Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα]

- 35 καὶ ἔτος ἐκ τοῦ κοινοῦ τὸ διάφορον γρό(σια): 25 τὰ δποῖα δταν ὡς παραγγέλλω δὲν δίδωνται, νὰ ἔχουν ἀδειαν οἱ ἐπίτροποι τοῦ
- 36 σχολείου νὰ τὰ σηκώνουν ἀπὸ τὸ κοινόν, δηλαδὴ τὸ κεφάλαιον, καὶ νὰ τὰ βάλβωσιν εἰς μέρος ἄλλο δπον γνωρίζονται ἀσφαλέστερον.

- 37 εἰς τὰ τέσσερα μοναστήρια σίφνου ἀπὸ 50 γρό(σια) : εἰς καθένα. εἰς τὸ κοινὸν τῆς σίφνου γρό(σια) : διακόσια. εἰς τὸν δεσπότην ἄγιον
- 38 σίφνου γρό(σια) : 50 εἰς τὸν σερίφου ταξιάρχην 25 εἰς τὸ τῆς σίφνου ἱερατεῖον ἀλ̄ ἔρα γρόσι εἰς κάθε ἔρα εἰς τρία πτωχὰ
- 39 κορίτζια γρό(σια) : 300 εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ σιναίου γρόσια : 5 εἰς τὸν ἄγιον τάφον 5 εἰς τὴν παναγίαν κυκλικούς δμοίως 5
- 40 εἰς τὸν ἰβήριον γρό(σια) : 5 εἰς τὸν ἄγιον γεώργιον σκίδδου γρόσι(α) 5 καὶ εἰς τὸν ἄγιον γεώργιον ἐρκιῶν γρό(σια) : 50 τὰ δποῖα νὰ εἴραι
- 41 εἰς τὸ κοινὸν τὸ κεφάλαιον διὰ πάντα, καὶ νὰ δίδεται καὶ ἔτος τὸ διάφορον νὰ ἀλείφεται ἀπὸ τοῦτο ἡ ἐκκλησία.
- 42 ταῦτα πάντα ὅσα ὅπισθεν καὶ ἄνωθεν φαίνονται γεγραμμένα, στέργω, ἐπικυρῶ καὶ ἀποφασίζω, ως ἐκ Θεοῦ
- 43 καὶ ἀπαράγραπτα μένειν μετὰ θάγατον βούλομαι. διὰ τοῦτο ἴκετεύω, δέομαι καὶ παρακαλῶ τοὺς πατιερωτάτους μητροπο-
- 44 λίτας καὶ αὐταδέλφους μου, τὸν θεοπρόβλητον δηλ. ἄγιον κυζίκου, καὶ τὸν ἄγιον σηλλυβρίας, νὰ διαυθεντεύουν, ὑπερα-
- 45 σπισθῶσι, καὶ ἐκπληρώσωσιν, ως οἰκονόμοι πιστοί, καὶ καλοὶ ἀδελφοί, τὰ ὅσα ἔμοὶ κριτῇ κρίνονται πρέποντα, εὐ-
- 46 λογα, ἀμετάθετα. τοὺς δποίους μετὰ Θεὸν ἀφίνω τῶν δρφανῶν μου πατέρας, τῆς γυναικός μου παρηγορίαν, τοῦ δ-
- 47 σπητίου προστάτας, καὶ ἐπιτρόπους τῆς διαθήκης μου, ὡν αἱ εὐχαὶ καὶ πατρικαὶ εὐλογίαι ἀμποτες νὰ συνοδεύσωσι τὴν ἀθλί-
- 48 αν ψυχήν μου, καὶ νὰ τὴν παραστήσωσι καθαρὰν καὶ ἀπρόσκοπον ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ ἀπροσωπολήπτου Θεοῦ.
- 49 ἀφίνω ἔτι εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς γυναικός μου καὶ κυριότητα τὴν ἀγορὰν τοῦ γερμανοῦ ἐλαιούδενδρα μὲ χωράφι εἰς σταυροπόδι, τοῦ
- 50 ποταμοῦ τὴν σκάλλαν ἀπὸ φλουρέζας ζώρζη, τὸ μερικὸν τοῦ καικίου γιάννη γεωργίου, καὶ τὸ μερικὸν τῆς βάρκας τοῦ πανα-
- 51 γιώτη. τὸ δὲ μερικὸν τοῦ καικίου γιάννη θεοδωρῆ τὸ ἀφίνω μὲ τὴν εὐχήν μου τοῦ υἱοῦ μου τοῦ νικολάκη. καὶ τῆς κόρης μου

- 52 μαρίας τὸ μερικὸν τοῦ καικίου τοῦ γεώργη τοῦ θεοδωρῆ. οὗτω θέλω, ἀποφασίζω καὶ διατάσσομαι, καὶ μηδεὶς ἔστω
- 53 ἐγαντιούμενος τῇ δικαίᾳ μον καὶ εὐλογοφανεῖ διατάξει, ἵνα καὶ ἡ εὐχή μον διαφυλάττῃ καὶ καθενοδῆ τοὺς κληρονόμους μον
- 54 μὲ προκοπὴν αἰσίαν καὶ εὐτυχῆ ἐπὶ πάσης ζωῆς τους, καὶ καλὴν εἰς ἀν[θρώπ]-ους καὶ Θεὸν εὐαρέστησιν.
- 55 ἀντώνιος νικολάου γρυππάρη μὲ τὴν ἰδιόχειρόν μον ὑπογραφὴν βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν καὶ ὅπισθεν
- 56 γραφέντα εἰς τὴν διαθήκην μον.

49

Πώλησις μερίδων ιστιοφόρου

Χάρτης δίφυλλος

1765, Σεπτεμβρίου 28

Σίφνος

Ο Ἀναγνώστης Γρυπάρης πωλεῖ καὶ παραδίδει εἰς τὸν Ἀντώνιον Νικολάου Γρυπάρην δύο μερίδια τοῦ καικίου ἐπονομαζομένου «Πανώριου», ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀδελφόν του ἀρχιμανδρίτην Καλλίνικον, ἀντὶ συνολικοῦ ποσοῦ 60 ρεαλίων, μὲ τὴν ἔξῆς συμφωνίαν. Τριάκοντα ρεάλια θὰ καταβληθοῦν εἰς τὸν πωλητὴν εἰς Χίον, τὰ ὑπόλοιπα δὲ τριάκοντα μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ καικίου σώου. Τὸ ταξίδιον, τὸ ὅποιον θὰ ἐπιχειρήσῃ ἥδη τὸ ιστιοφόρον, θὰ γίνῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ πωλητοῦ, ὃν θὰ βαρύνουν καὶ τὰ τυχηρά. Κατὰ πλήρη κυριότητα θὰ περιέρχεται τὸ καΐκι εἰς τὸν ἀγοραστὴν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ταξιδίου ἐπιστροφῆν του. Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα ὁ ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος ἐγκρίνει τὴν γενομένην πώλησιν τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων δύο τούτων μεριδίων.

Πλεῖστα εἶναι τὰ νομικὰ καὶ ἄλλα ζητήματα τὰ γεννώμενα ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ἐγγράφου.

Πρωτίστως ἡ ταυτότης τῶν δύο ἀδελφῶν Γρυπάρη, δηλ. τοῦ Ἀναγνώστη καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου. Τὸ μόνον βέβαιον δυνάμενον περὶ αὐτῶν νὰ λεχθῇ, καίτοι δὲν κατονομάζεται ὁ πατήρ των, εἶναι ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι ἀδελφοὶ τοῦ ἀγοραστοῦ Ἀντωνίου Γρυπάρη. Ο τελευταῖος, ὁ Ἀντώνιος, εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τῶν ἐγγράφων 47 καὶ 48. Εἶναι δὲ οὗτος υἱὸς τοῦ Νικολοῦ Γρυπάρη, ὃστις ἐν ἔτει 1732 φέρεται ὡς καντζιλέρης καὶ εἶχε τὰ ἔξῆς τέκνα: τὸν Ἀγάπιον ἀγιον Κυζίκου, ὃστις ἐν ἔτει 1794 δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ· τὸν Ἀντώνιον, ἔχοντα σύζυγον τὴν ἀγνώστου δι' ἡμᾶς κατα-

